

TRABUNJA

ST. 4

LETNIK XXI

LJUBLJANA

8. NOVEMBER 1971

CENA 1 dinar

DEVETA DEŽELA SLOVENIJA IN NJENE HIMNE

Kaj bo Sloveniji sen prineslo?
Niti krilo niti veslo
niti kita rožmarina,
le popevka materina
aja tuta, nana nina!

Hvaljena zgodovina skriva v svojih pozlačenih predalih povesti, ki nas delajo trdne v pravi veri, da je vse lepo pravzaprav minilo, in da se zares ne moremo bati hudega, če si vsaj nekoliko napolnimo malho z izvirnimi deli slovenskega duha, ki mu je bilo sicer odvzeto telo, ne pa nesmrtno življenje. Nekateri sumljivi klerikaleci, ki impovedujejo ljudem izmišljotine o tem, da so Slovenci samo pijani kot krave polegali po stelji Koroške in metali pirovske flaše v knezji kamen, v svojih ponihlih prizadevanjih seveda ne morejo uspeti, posebej še pod tezo argumenta, da takrat pira niso natakali v flaše, ampak v lesene kangle za mleko. S tem argumentom, ki je gotovo eden izmed velikih del naše prave zgodovine, ponajajoče se z empirijo in znanstveno metodo, zlahka loči mo ništrc od prosa, ki se je povzdignil v zlato klas naroda. Ista zgodovina ima spravljen v svojem satovju tudi poročilo o pevskem tekmovanju u zajcev na Goljavi, ki ga je svoj čas prenašal tudi Radio Ljubljana ob 8h zjutraj v nedeljo, v času, ki je sicer namenjen tistim socialističnim malčkom, ki so bili zgodaj vstali in potni čakali polni Unrra sira in rd ečih, sveže opranih lic na svojo zgodovino. Tej zgodovini, kljub pleteti vendarle nismo mogli prav verjeti. Navsezadnje zajci ne pojejo in pozne je smo zvedeli od Orwela, da so možne vsemogoče potvorbe in zablode, lahko da sploh niso peli zajci, ampak kakšni najeti pevci. Vendar, ta ko je v življenju in sečasoma, ko so se nam nosovi podaljšali, smo se navadili tudi tega.

Zdaj pa naenkrat, ko je že vseeno, kakšne prenose poslušamo, ustreljo v nas, da bo še eno pevsko tekmovanje, ki verjetno res ne bo na isti Goljavi, bodo pa sigurno peli zajci. Temu tekmovanju se sedaj reče, "atečaj za slovensko himno" in kot slišimo, nekateri že temeljito poznajo surova jajca, da si uglašijo grla. Slišimo tudi že nekatere tonske posnetke, iz katerih je razvidno, da bo bolj hud in kar se da glasen.

Takrat, ko je bila Slovenija še dežela, kjer so čebele nabirale med ta ko marljivo in skrbno, da so se vse rože skisale, je bilo kar se himne tie e mnogo lažje. Živel je nek bradat zajec, ubran pevec, ki je zapel tisto znano od puške, ki govori; ta zajec je potem z besedami: "Pri moji veri, deficit" izdihnil Slovenijo v naročju in odšel nemudoma v nebesa, v oddelek za zajce. Tako o njem pevska zgodovina, oprostimo ji ta spodrsaj aj.

Sodobno patriotsko čustvo se bo dalo zakuhati za različne popevke, tega se zavedamo tako globoko, kakor se zavedamo tudi, da nekateri im tekmujočim muza ne dremlja samo, nego snrči na glas.

Ali poznate tistega kot zemlja starega zajca, ki govori z visokim glasom in momlja? Ponajvečkrat o plemeniti simfoniji človeške usode, o groznem trpljenju kakšnih zelo starih Grkov, o dušni prenasajenosti, o pomijah celotne metafizično izmišljotinske filozofije, ki ji je dolgočas. Ta staruha bo rekla, da so Slovenci zdaj drugačni, in ne rabijo več Svet e Stare himne o puški, ki govori, nato pa bo deklarovala s solznim pal osom svojo ljubežno odpoved zaradi tega. In v večnostnem alpskem ok viru bo slišala, kako se za njo dvigajo glasovi človeških množic.

K sreči imamo nekoliko zajcev prav zabijih lastnosti, vsaj eden bo za vpil vmes: Kum kum,

le pogum,

slišal sem od juga šum; in s tem bo pozel vnaprej predvideva ni aplavz. To ga bo oprijalo, vse žabe se strahoviti pihanci in ga bo nat o seveda poslal. Na primer, če potem prične znani lovec s klenim glasom kot po nakovalu svojo pesem, za katero je prepričan, da je najsodob nejša, takole: Sredi pušk in bajonetov

sredi mrkih straž

in se oni žabi od opoja tako zmeša, da začne že s svojo drugo zabjo pe smijo kar vmes posegati: ... Žabe sva bočje imele

zbrane od susednjih mak

lahko zaneti versko vojno, posebej zato, ker so to asonima. Lovec poteg ne revolver in pūči žabo sredi trebuha, kar bi napravilo mučen vtis na

nastopajoč. Najbrž bi potem lovčeva himna nasploh zmagala. Je pa še ena možnost. Nekateri nastopajoči zajci imajo naravnost neverjetno z možnost sinteze. Ta sintetična zmožnost je najbrž prirojena, je pa tako logična, da te ob ustrezni razlagi prepriča, da je pri izboru med korenjem in orehom najbolje, da se odločiš za grapefruit, ki vsebuje bistveno značilnost obeh bipolarnih možnosti, to je: za zret je. Ti sintetični zajci imajo svojo običajno himno, ki jo lahko navedemo v celoti:

Volek vleče v goro,
polza drgne svoro,
prednja prema, zadnja prema
cvili, vpije, sala nema;
potoglava so kolesa,
pregelj sili iz ojesa!
Res gosposka, dobra kola,
Bog pomози nam iz dola!
Hej Rusin, od sebe, bovl!
Daleč nam je še domov!*

Zaradi svojega poliskega izgleda delujejo ti zajci tako frapantno, da te lahko nehote prevzame njihov način uvajanja Božje pomoči v kolho zo, kar je praktična dejavnost njihovega sicer teoretičnega sintetiziranj a.

Potem je pa še en zajec enkrat terrible zajčjega rodu, ki pred svojim obrekom ovsenih kosmičev in ritjega olja vedno sklene roke in zapoje Internacionalo. Ta zajec bo ob priložnosti na oder takoj zatulil z rahlo go vorno napako. Blizu je komunizem vsem, ki ga klčejo; vsem, kateri ga klčejo v zvestobi. Hvala njegovo naj govore moja usta; in vse meso naj blagoslovlja vete ime njegovo, vekomaj in vekomaj. Hrani naj vse, kat eri ga ljubijo, vse hudočne pa naj pogubijo.

Ta zajec je še zajček in ga imamo radi. On ima še fiziološko puško. Ko bo velik, bomo vse ta prave puške poskili in se bomo radi. Za vsak sl učaj.

In tako bo minil dan v pozno jesen, kaj bo izginilo v mokro in hla dno sluz in padel bo sen Slovenji na Goljavo. Utrujeni od petja bodo zajci pospali. To bo stotleten sen. Stoto leto zjutraj pa bodo otroci vide li, kako gignjajo zajcirosni in skreči proti nebu, kar tako, proti nebu. Zavpili bodo in se začudili:

Letijo brez peresec,
v nebo se točijo,
na nebo skočijo,
brez poka počijo.

ALEKSANDER ZORN

* PREDNJA, ZADNJA PREMA: prednji, zadnji konec voza

POLZA: je v prednji premi taka deščica, pokaterj se drgne in polzi so ra

PRIGELJ: je lesen klin, ki se skozi jarmovo goz ahrtzo (jarmovko) vt akne v prevrtano oje, da se vpreže oje k jarmu

RUSIN: zamolklo ropav, ter obenem tudi marogast vol. V Interpretacij ski svobodi si mirno lahko pod tem imenom mislite tudi Rusa, prebivalca SZ. V tem je tudi skrita sansa: (za vsak slučaj) teh zajcev.

OD SEBE BU (BOV): Tako kmet poganja vola, kadar mu veli, da bi šel na LEVO. Zopet paš pretrigane zajce.

ZAČASNA PREPOVED TRIBUNE

Opravičujemo se vsem naročnikom, ki niso prejeli tretje številke n ašega lista. Bila je namreč zaplenjena zaradi članka Pavleta Kristana (o dprto pismo Titu). V obrazložitvi odločbe o začasn prepovedi razširj anja in razmnoževanja te številke "Tribune" okrožni javni tožilec ugo tavlja, "da so trditve pisca iznesene na žaljiv način, ki objektivno žali jo čast in dobro ime predsednika SFRJ Josipa Broza Tita" in se pri te m sklicuje na člen 52 č. 7 Zakona o tisku in drugih oblikah informa cij (Ur. l. SFRJ št. 45/69). Pri tem javni tožilec citira daljše odlomke iz zadnjih odstavkov inkriminirane pisma. O tem bomo obširneje p ooročali v naslednji številki.

MAY THE BAY TESSU
SHUT YOUR MOUTH
AND OPEN YOUR MIND

A

Konservativni ali buržoazni socializem*

Del buržoazije želi odpraviti socialna zla zato, da bi zagotovil obstoj buržoazne družbe.

Sem spadajo: ekonomisti, filantropi, humanitarci, izboljševalci položaja delovnih razredov, organizatorji dobrotelosti, zaščitniki živali, ustvarjalci društev treznosti, zakotni reformatorji vseh mogočih vrst. In celo v cele sisteme so izdelali t. a. buržoazni socializem.

Za zgled navajamo Proudhonovo „Filozofijo bede“.

Socialistični buržuji hočejo življenjske pogoje moderne družbe, toda brez boj in nevarnosti, ki nujno izvirajo iz njih. Hočejo obstoječo družbo, toda brez elementov, ki jo revolucionirajo in razkrajajo. Hočejo buržoazijo brez proletariata. Buržoazija si seveda predstavlja svet, ki mu vlada, kot najboljši svet. Buržoazni socializem izdela to tolažilno predstavo v polovičen ali cel sistem. Ko poziva proletariata, naj uresniči njegove sisteme in pride v novi Jeruzalem, zahteva v bistvu le, naj ostane proletariata v sedanji družbi, toda odnese naj se svojih osovraženih predstavi o tej družbi.

Druga, manj sistematizirana in bolj praktična oblika socializma je skušala delavskemu razredu priskrbiti vsako revolucionarno gibanje z dokazovanjem, da mu ne more koristiti ta ali ona politična sprememba, temveč le sprememba materialnih življenjskih pogojev, ekonomskih odnosov. S spremembo materialnih življenjskih pogojev pa ta socializem nikakor ne razume odprave buržoaznih proizvodnih odnosov, torej nič ne spremeni odnosa med kapitalom in meznim delom, temveč zmanjšajo, v najboljšem primeru, buržoazni stroške njenega gospodarstva in p. oenostavijo njeno državno gospodarstvo.

Svet ustreznih izraz doseže buržoazni socializem šele tedaj, ko postane gola govorilna figura.

Svobodna trgovina! – v interesu delavskega razreda; zaščitne carine! – v interesu delavskega razreda; zapori v samici! – v interesu delavskega razreda; to je za dnja, edina resno mišljena beseda buržoaznega socializma.

Socializem buržoazije je prav v trditvi, da so buržuji buržuji – v interesu delavskega razreda.

Zgodovina se ponavlja, zgodovina nas lahko marsičesa nauči, nam pomaga izogniti se katastrofalnim zmotam. Sicer pa tu komentar ni potreben.

Vrnimo se k našemu gibanju, k njegovi moči in efektivnosti ter, kot bistveno, k njegovemu odnosu do Zveze komunistov Jugoslavije.

Naše ambicije so velike; pravzaprav smo celo leto samo obljubljali. Obljubljali, grozili, napovedovali. Naše želje in hotenja bi lahko strnili v nekaj kratkih točkah:

1. radikalno reformirati univerzo in z njo osvoboditi človeka
2. spolitizirati vseh dvanajst tisoč ljubljanskih študentov
3. študentje morajo postati realna politična sila z neodvisnim radikalnim programom
4. na teoretični osnovi moramo nadoknaditi zamujeno in narediti ostro in n. eusmiljeno analizo naše družbe
5. partiji moramo vrniti nekdanjo – ideološko – moč, spet mora postati avangarda delavskega razreda
6. s pozicij radikalnega marksizma moramo permanentno aktivno spremljati vse, kar se dogaja pri nas in po svetu (demonstracije, manifestacije, teach-ini, sit-ini, odprta pisma, pozivi javnosti, informiranje o zamočalih dogodkih ...)
7. vrniti zavest proletariatu in se z njim povezati v razrednem boju.

In še in še. Toliko na kratko. O tem govorimo, tega si želimo. V praksi pa smo o daleč od tega, da bi se temu programu vsaj približno približali. Mislili smo, da bo junjska zasedba filozofske fakultete pomenila preokret. Zganilo se je več tisoč študentov, podprle so nas vse fakultete. Ko smo sedaj, čez nekaj mesecev spet skupaj, vidimo, da pravzaprav korakamo na mestu. Občasne akcije, iz katerih pa se ne dvigamo naprej, nam razen nekaj izkušenj ne prinese dosti novega.

V tem je napaka, kje je tista zavora, ki nas onemogoča, ki je zavrta že toliko vse drugače cvetočih študentskih gibanj po vsem svetu?

Odgovor se ponuja kot na dlani. Zgoraj omenjeni okvirni program je popolno ma nemogoče realizirati na sedanji stopnji naše organiziranosti.

Poglejmo na kratko, v katerih strukturah pravzaprav delujemo.

Na univerzi sami imamo fakultetne odbore, svete letnikov itd. Njihova naloga so predvsem problemi fakultetnega značaja, pa še tu se pokaže skrajna neučinkovitost. O realizaciji zgoraj zastavljenega programa, ki je zelo ambiciozen, seveda ne more biti govora.

V zadnjem letu je bil v akcijskem smislu brez dvoma najaktivnejši akcijski odbor, ki je organiziral pravzaprav vse vidnejše študentske akcije. AO je bil do kraja odprta oblika delovanja. Vanj se je vključil kdorkoli in kadarkoli. Obstajalo je na čelo popolne demokratičnosti, vsakokrat znova smo razčiščevali pojme. Program ni bilo, ker bi vsak program delo v odboru ekskluziviral in selekcioniral. Proti koncu se je ta oblika pokazala kot popolnoma jalova, saj se je odbor spreminjal v debaten krožek, nezmožen širše zastavljene enotne akcije.

Izvršni odbor skupnosti študentov že po svojem statutu ne more prevzeti vloge voditelja študentskega gibanja, s svojo vpetostjo med strukturo in v svojo apriorno lojalnostjo ostaja, ne glede na kadrovi sestav, zvezanih rok. Upoštevati pa moramo tudi, da bi te vrste delo izvršnega odbora hromila tudi kopice formalnih – birokratskih obveznosti, ki so za ta forum neizbežne.

Ostaja nam še Zveza komunistov. Tu prihajamo do najbolj občutljivega in nevarnega problema. Saj bi vsaka grupa, ki bi temelje svojega delovanja postavila v odnosu do ZK, ki bi postala odkrita opozicijska zveza, ki bi gradila svoje delovanje v nasprotju z njo, tvegala, da bo proglašena najmanj za frakcijo, če ne celo za razrednega sovražnika.

Študentov, ki smo vključeni v zvezo, nas je zelo malo. Glede na to, da smo za stopani na vseh fakultetah (razen na teološki), bi lahko vseeno predstavljali ogromno moč, saj smo edina res organizirana struktura. Seveda, samo na videz. Vse pomanjkljivosti te partije se jasno zrcalijo tudi med študenti – komunisti. Demokratični centralizem je že dolgo časa neučinkovit, vodilne partijske strukture prav gotovo ne predstavljajo interesov delavskega razreda. V tej družbi, kjer je partija praktično poistovetena z oblastjo, prihaja do absurdov zlasti v mednarodni politiki (temeljno nasprotje med miroljubno koeksistenco in proletarskim internacionalizmom). Brez dvoma je naša dolžnost, da prek osnovnih organizacij na univerzi skušamo radikalizirati zvezo. Vendar se moramo pošteno vprašati, do kake mere lahko tu uspešno. Ovir je več.

Kot že rečeno, zaradi demokratičnega centralizma, kot osnovne oblike delovanja te partije, lahko višje strukture ZK onemogočajo in zavirajo radikalne posege na nivoju osnovnih organizacij. Že sama struktura študentov komunistov je vprašljiva. Koliko jih je, ki so v partiji samo formalno, plačujejo članarino, sem in tja pridejo na sestanek. Tega ne govorim zaradi kakršnekoli užaljenosti ali nostalgije črnih želj po boljših časih in večji pridnosti. Gre preprosto za to, da struktura, organizacija, v kateri je najmanj osemdeset procentov članov popolnoma nedelavni in nezainteresiranih, ne zmore niti minimalnih pogojev za normalno delo, kaj šele za realizacijo tako kompleksnega programa.

Torej, še enkrat, kaj storiti? Kot sem že omenil, razmišljati in sanjariti o novi partiji, kot o nekakšni opoziciji ZKJ, je nekoristno in nesmiselno. In sicer iz več razlogov.

Prvič, to vsi vemo, takšna akcija bi bila že v samem začetku onemogočena. T. ako vodeče partijske strukture kot policijski aparat bi takšno zamisel v kali, brez vsakih sentimentalnih pomislekov, zatrli. Partija je svoje heretike vedno neusmiljeno preganjala kot najhujše nasprotnike (usoda Trockega, Džilasa, Garaudyja, Fišerja, Liu – Sao – Čija itd. itd.) Torej, že povsem preprosto, s taktičnega aspekta bi bilo takšno početje čisti nesmisel. So pa seveda še drugi, prav tako tehtni pomisleki. Zveza komunistov je v tej družbi edina organizirana idejna struktura. Od stanja v zvezi je v veliki meri odvisna nadaljnja usoda Jugoslavije. Zapustiti vrste zveze ali pa se takorekoč namerno dati izključiti, je v tem političnem trenutku z. elo neodgovorno. Danes poteka v naših, partijskih vrstah pomembna bitka. Tudi od nas in našega delovanja je do neke mere odvisno, ali bo v partiji zavel vsaj nek oliko demokratičnejši duh ali pa bo zavladal mrak totalitarizma po modelu – za drugače misleče ni demokracije. Ob teh dilemah ne smemo stati križem rok, pa čeprav imamo samo tisočinko možnosti, da stvar premaknemo na bolje. In še en pomemben razlog je, zaradi katerega moramo ostati in se boriti v vrstah zveze. Morda zveni nekoliko zanesenjaško in utopično, toda v milijonski ZK je skrit neizčrpen rezervoar komunistov, ki bi v drugačnih pogojih (drugačna struktura partije, višja stopnja zavesti, bolj razvita demokracija) lahko tvorili jedro idejne avantgarde. Bilo bi neodgovorno in za nas same škodljivo, če bi vse to prezrli in čez partijo enostavno naredili križ.

Ostati torej v partiji, vendar pa tudi najti novo, primerno obliko dela, ki bi v daljšem času omogočila izvedbo programa, ki sem ga orisal na začetku.

Iz vsega doslej povedanega je najbrž več kot jasno, da se na spontan, ljubiteljski način ne da mnogo doseči. Lahko organiziramo nekaj akcij, kot je npr. tale sejem, česa bistvenega pa ne bomo spremenili.

Moramo se organizirati. Pa ne amatersko, kot doslej, z neobveznimi sestanki vsak teden, kjer bomo drug v drugega verjeli na lepe oči in dobro srce. Samo izredno visoka stopnja osebne odgovornosti nam lahko pomaga do kvalitetnega preskoka. (Ob tem je treba nujno opozoriti na življenje in delo italijanskega komuniste Gramscija.)

Organizacija torej. Spet si lahko pomagamo z zgodovino. Prav gotovo ne sme mo mimo izkušnje, iz dvajsetih let tega stoletja. Upajmo, da se bomo iz polemike o organizaciji partije (Trocki – Lenin – Roza Luxemburg) naučili več kot naši starši tovariši.

Dokončnega modela v tem trenutku ni mogoče postaviti. Nekaj temeljnih pogojev pa je vendarle jasnih. Poudarek te strukture bi bil seveda na organizacijski plati, saj je predvsem to pomanjkljivost našega dosedanjega dela. Za zdaj nas je malo ali teh problemov ne bi bilo težko premostiti. Ustanovljen bi bil organizacijski komite, ki bi moral pred razširitev skupine (imenujemo jo za zdaj, na kratko, Komunistična liga, ime za zdaj ni prav nič važno) dodobra preučiti vse osnove in probleme nadaljnjega delovanja. Ko bi bile prve osnove (organizacijske in programske) postavljene, bi se delo skupine razširilo v manjših skupinah, ki bi jih poslej komite samo povezoval. Pobude bi, seveda, prihajale enakovredno iz vseh osnovnih celic. Tedensko ali štirinajstredno bi izhajalo glasilo, ki bi študente informiralo o doseženem delu, o nadaljnjih načrtih, akcijah itd.

Postavlja se vprašanje, v čem bi bil tisti najvažnejši preskok, v čem je bistvena prednost takšnega organiziranja. Rekel sem že, v odgovornosti. Vsak član bi imel natančno določeno delo, ki bi ga moral realizirati. V nasprotnem primeru je iz organizacije izključen. Popolnoma jasno je, da to ne bo široka fronta vseh naprednih študentov, ampak izraz je zelo nepopularen, ekskluzivna struktura. (Ob tem bi še enkrat opozoril na izredno pomembnost Leninove polemike s Trockim.) Po trebno je vsaj nekoliko razjasniti smisel in pomen besede ekskluzivnost na tem mestu. Ne gre za zaprtost in izvšnost najboljših in najpametnejših študentov, ki bi postali liderji neosveščene študentske mase. Ta ekskluzivnost je izključno vezana na delo. Samo na ravni visoke zavesti in prepričanja se lahko organiziramo. Ta Liga nikakor ne izključuje drugih možnih vrst organiziranja. Prepričan sem, da bo prav s strogostjo in doslednostjo do sebe omogočila ustvariti široko študentsko fronto. Na takšen način so delale in delajo vse levičarske organizacije po svetu (Crni panterji, zahodnoevropski levičarji, ilegalna gibanja v SZ, v CSSR, naša partija pred vojno in med njo itd.).

Z delovanjem v Ligi pa bomo avtomatično pritiskali (neposredno in posredno) na zvezo, na študentsko organizacijo itd., ter s tem sproščali odnose tudi v teh strukturah.

Osnova Lige, ki je v bistvu komplementar in vest obstoječih struktur, naj bi bil Marxov in Engelsov Komunistični manifest. Pa ne zaradi romantičnih simpatij ter želje po čistosti, ampak zaradi izredno jasnih in preciznih temeljev, ki jih teoretična določata komunistom in njihovim organizacijam. Kot osnovne tekste, ki bi nam služili za preverjanje naše lastne zavesti pa tudi za opredelitev in načrt naših akcij, moramo poleg pri nas priznanih marksističnih teoretikov upoštevati nekatera dela Trockega (internacionalizem), Mao – Ce – Tunga in Liu – Sao – Čija (razredna zavest in dolžnost komunistov do samega sebe), Roza Luxemburg ter seveda nekatere sodobne teoretike študentskega gibanja (Rdeči Rudi, francoski ter italijanski levičarji). S tem seznajam seveda še daleč ni zaključen, hočem preprosto povedati, da za nas ne smejo veljati dobri in slabi, tj. preklleti marksisti, ampak se moramo do idej in stališč opredeljevati brez vsakršnih predsodkov, resnice si moramo sami poiskati. Jasno je, da nam bo ena od osnov (z določenimi nujnimi korakurami) tudi program ZKJ.

Logično je, da je ideja Komunistične lige tu orisana na grobo in precej površno. Morda bi morale biti nekatere stvari v bistvu drugačne. Ne smemo pa se je pri ori ustrašiti, saj je naše gibanje prišlo do točke, ko je takšen naš organizacije, ki zahteva zavezanost in oster premik na področju zavesti, nujen in neobhoden. Samo široka razprava nam bo pokazala natančnejše okvire in najuspešnejše prijem e v tem delu.

Študentje, če nam za naše gibanje, za socializem in revolucijo res gre zares, ne bomo pomišljali in bomo stopili na novi nivo z jasno zavestjo o vseh težavah in ovirah, ki nas na tej poti čakajo.

PROLETARCI VSEGA SVETA, ZDRUŽITE SE!

Ljubljana, 23. X. 1971

jaša zlobec

Pričujoči tekst je nastal kot osnova za diskusijo na študentskem zborovanju na FF, v soboto 23. X. 1971. Glede na relativno dober odziv na samem zborovanju in po individualnih pogovorih s študenti, menim, da je prišel čas, ko se lahko na osnovi napisanega začne pravo, organizacijsko delo. Tekst seveda ni dokončen in popoln. Je samo osnova za zbor vseh študentov, ki se z idejo strinjajo in s o pripravljeni za njeno uresničevanje. Šele na podlagi debat, analiz in kritik bo mo lahko dali dokončno osnovo našemu, dokončnemu delovanju. Zato poziva m vse študente in neštudente, ki so prepričani, da je na sedanji stopnji našega gibanja potrebna taka organizacijska forma, kot jo tudi predlagam, da se zberem o na pogovor, kjer bomo postavili osnove bodoče skupine. Sestanek bo v SOBO TO, TRINAJSTEGA NOVEMBRA OB DEVETI UREI ZJUTRAJ NA FILOZOFSKI FAKULTETI V PRITLIČJU V SOBI 16.

*Marx – Engels: Manifest komunistične partije, poglavje III/2.

Ko govorimo o študentskem tisku, se nam nehote vsiljuje besedi politika in politična borba. Čeprav študentski časopisi niso bili nikoli mišljeni in ustanovljeni v ta edini namen, se nam ta razsežnost njihovega obstoja kaže vedno jasneje. Študentski časopisi se ponavadi znajdejo v vlogi, ki presega njihovo vlogo časopisa. Žaželeno bi bilo, da bi bili bolj neodvisni, postali naj bi bolj kritični do študentskega gibanja, njegovo lastno kritično ogledalo. Vendar nas stvarnost vrača k sebi s ami. Prepovedi in pritiski, zaplembe posameznih števk in menjava uredništev so postali del naše vsakdanjosti. Namesto vodstva študentske organizacije se nekje pri čelu študentskega gibanja nahaja prav študentski časopis. Primeri so zgovorni, pa naj gre za Beograd, Novi Sad, Prago, Varšavo ali Ljubljano. Od tod je le en korak naprej do konfrontacije, kjer se znajde na eni strani univerzitetni komite partije, na drugi pa študentsko gibanje in njegovo glasilo. Tako skrajne situacije najjasneje pokažejo, kako pravzaprav stvari stojijo. Pa čeprav bi si želeli drugačen konec teh zgodb, ne smemo pozabiti, kakšen je bil njihov konec v večini dosežanih primerov. Ta nasprotja so globlja, kot lahko sodimo po tem, kako kdo nastopa in kaj ga pri tem vodi.

Toda protislovje ni samo to – pa naj je še tako žgoče in glede na izkušnje naj bolj boleče za študentske časopise. V protislovni vlogi se znajde tudi študentski časopis, ki se mu vsiljuje neka avantgardna vloga, ki je le delno kos in ki mu navse zadnje ne pripada. Ne pozivam k zapečkarstvu, toda največja napaka je, če se kdo preceňuje. Študentski tisk ne more iz svoje študentovske kože, čeprav je ideja na kateri leži, daljša. Ne more zanikati logike svojega obstoja in mehanizma, ki vodi k nehanju tega obstojanja in preraščanju sprva in navidez ozkega problema v širši. Naj zato parafraziram izjavo nekega slovenskega politika: študentski problem niso samo študentski, ampak tudi družbeni – in obratno. Zato razumevanje svojih lastnih dimenzij ne pomeni nikakega omejevanja, ampak je le soočanje s stvarnostjo in samim seboj. Le tako se lahko premaknemo naprej.

MLADEN ŠVARC

PRESTOLNICA

Vele mesto Balkana, umazano, neurejeno, zanemarjeno, odbijajoče, pa vendar vele mesto. Ogromne palače z večmestsko Titovo sliko (pa še norčujemo se iz Ki tajcev) zraven vegastih, razpadajočih hiš.

Šestdeset tisoč študentov, največja univerza v Evropi, kako malo nas je v Ljubljani, kar na prste se lahko preštejemo. S kakšno muko sestavljamo Tribuninih osem strani vsak teden. Študent, Ideje, Vidiki...Cel kup profesorjev, znanstvenikov, teoretikov, sodelavcev. Zelo realno in konkretno pišočih. Prav milo se nam je storilo, ko smo se spominjali ljubljanske teoretične šole pod Darkovim vodstvom.

Presneto provincialno smo se počutili, aktivisti iz obrobne centra. Prvi vtisi pa so se prav kmalu začeli lomiti.

Študentski kulturni center. Prostor posvetovanje o študentskem tisku. Lepa, marmornata dvorana, široki, aristokratski hodniki. Zvedeli smo, da je bilo poslopje v lasti policije. Neprijetno se počutimo v aristokratski sredini. Pogovor se začne. Uradno in svečano. Koncept je zastavljen povsem zgrešeno. Vrste se referati, ki so med seboj prav malo povezani. Pogovor se konča s polurno polemiko med predstavnikom Zveze novinarjev Srbije in nekaterimi študenti. Nič novega. Potem gremo v zelo lepo restavracijo in zelo dobro jemo. Kulturni urednik Tribune in odgovorni urednik radia Študent spijeta za 15000 dinarjev buteljki rizlinga. Plačaja gostitelji.

Drugo dopoldne tavamo po mestu, kaj bi delali, kam bi šli. Pogovor na Idejah, malo nas dolgočasi, zlasti Švarc, ki razlaga o Zvezi mladine. Jesih mu da hame ršus. Vlak odpelje ob treh. Tečemo, ujamemo ga v zadnjem hipu.

V bifeju točijo vinjak Kaval in delijo bonbončke.

Pa le ni tako hudo z nami. Res so stoli polomljeni in redakcija zamazana, pa uredniki so leni in neodgovorni. Bleferji smo in nič ne vemo, ampak Tribuna je vs ceno polna življenja in radosti. Radi se imamo.

Jaša Zlobec

Študentke v Jugoslaviji imamo v sedanjem trenutku morda edinstveno priložnost, da postanemo resnična socialna moč, da predstavljamo permanentno nevarnost senilnim birokratskim strukturam, da jim naganjamo strah v kosti in jim ne pustimo zaspati. Potem ko so študentje v Beogradu pokazali svojo zmožnost in pripravljenost za angažirano borbo, potem ko smo tako pripravljenost pokazali letos tudi v Ljubljani, je zdaj nujna nadaljnja taktika študentskega gibanja v združevanju in integriranju naših (sicer maloštevilnih) izkušenj, in to izven formalnih oficijelnih študentskih forumov, ki so že večkrat pokazali svojo nezmožnost, in, po mojem mnenju, v njihovih okvirih do take integracije ne more priti. Najbrž je najprimernejši začetek takega združevanja prav sodelovanje med študentskimi časopisi in revijami, saj so ti, kot je rekel Jaša, v nekem smislu avantgarda študentskega gibanja, korak pred njim.

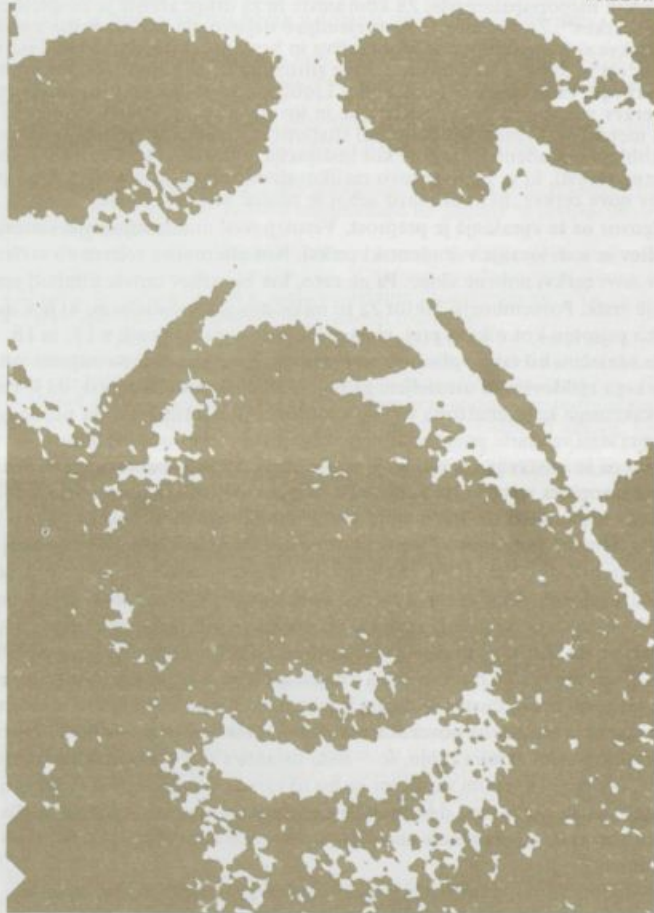
Take so bile naše misli, ko smo šli v Beograd, takšne so tudi ostale, ko smo se lahko razočarani in nezadovoljni vračali iz Beograda.

Razgovor o študentskem tisku se je začel tako, da je vsakdo povedal nekaj svojih misli o tisku, o študentih, o gibanju, o politiki, o filozofiji in sploh. Te uvo dne misli so se gibale na zelo različnih nivojih in so bile pravzaprav ena samo serija monologov. Potem ko je Vučelić napovedal drugi, zanimivejši del večera, nam reč debato, bi se moralo nekaj premakniti, nekaj odločilnega bi se moralo zgoditi, iz monologov bi morali preiti na podlagi skupnih točk na nek višji nivo medsebojne komunikacije. Vendar do preloma ni prišlo. Kolegi iz Srbije so sicer v enotni fronti nastopili proti etabliranim in nevzdržnim stališčem tovariša iz Zveze novinarjev Srbije, prišlo je še do nekaj sporov med njimi samimi, mi iz Slovenije pa smo se počutili nekako odveč. Vpraševali smo se, kaj lahko pravzaprav prispeva mo k temu dolgemu večeru, kje je napaka.

Potem smo na smrt utrujeni še dolgo v noč sedeli v nekem precej elitnem lokalu. Cutili smo, da dela nismo opravili, da je bila šansa zamujena. Nismo prebili meje izoliranosti svojega mišljenja, ostali smo sami, še vedno daleč vsakebi.

Zato mislim, da ostaja možnost sodelovanja predvsem v navezavi individualnih stikov med posameznimi uredniki različnih listov, dalje v večji izmenjavi tekstov, zlasti pa v delu na nekaterih skupnih projektih, kot je, na primer izdajanje tematskih števk v kooperaciji ipd.

Mladen Dolar

Treba je obiti dejstvo, da je tako zastavljanje problema študentskega tiska zgrešeno: tribuna beograjskega študentskega kulturnega centra je to samo potrdila. Postaviti predstavnike naših glasil v vrsto tribun ob rami slavnega Garaudyja, izražati hladno ambicioznost centralnosti. To je tudi vse, kar bi se na omenjeni pogovor nanašalo.

Drugače pa je, če govorimo o pojavu študentskega tiska – o njegovi vlogi in njeni družbi. Ni težko opaziti, da se le – ta duši v preobremenjenosti: v nekem smislu ga tvori študentsko gibanje, toda tako, da se ne odvija znotraj njega, ampak ga ustvarja. S tem nosi vse družbene posledice, ki z izenačitvijo nastajajo. Prepoved publikacij pomeni omejevanje gibanja, administrativni poseg vse pretvarja v političnega (ker je študentsko gibanje pač politično gibanje). Tako tezo je mogoče potrditi v Tribuni, Študentu, Indeksu in v Vidikih. Na drugi strani pa so glasila, ki so s tem, da so se od študentskega gibanja odtujila bodisi v transmisiji (Študentski list) ali pa v neprizadeto avtonomiji (Ideje, Katedra). Pri njih je opaziti težnjo, da bi se izognili nevarnosti neposredne politizacije. S tem izgubljajo pod sabo tla „študentovstva“, ne uspejo pa se emancipirati in so samo blede dopolnilo „neštudentskega“ tiska.

Kakšen je izhod? Skupaj z drugim tiskom se moramo borovati za avtonomijo in proti ideološkim ter skupinskim privatizacijam. Ne gre le za delitev na „rumeni“ in „normalni“ tisk (kar je danes najbolj opazno), gre tudi za to, s čigavo glavo tisk misli. Predajanje ideologiji je najjasnejše znamenje, da je v družbeni praksi nekaj narobe. Se zdaleč nisem za ukinjanje ideološkosti, če se kaže v časnikarski in tiskovni praksi. Le – ta namreč ne sestoji samo iz verbalne kritike niti iz organiziranja političnega družbenega gibanja. Tisk ima naloge, svoje v svojih možnostih in zakonitostih. Če je med prakso tiska in med politično prakso preveč neposrednega ideološkega bratstva (identifikacije) ali pa premalo ljubezni, je to znak šepanja. Konkretno za študentski tisk pomeni, da moramo ustvariti samostojno gibanje, v katerem bo tisk samo eden od subjektov. Samo tako ga je mogoče razbremeniti in mu vrniti njemu primerno vlogo.

Marjan Pungartnik

Uredništvo

V zgodovinskem trenutku, dne 23. 10. 1971 ob 17 h, ko je študent ski sejem na FF dosegel svojo kulminacijo, je Jure Detela, sicer študent umetnostne zgodovine in angleščine, ustanovil novo študentsko cerkev. Ker je bilo ob tem svečanem dogodku prisotnih le nekaj sto študentov in ker je, žal, snazilka vse prežgodaj prekinila zanimiva izvajanja, smo s e odločili, da del ustanovne listine nove cerkve ponatisnemo v Tribuni, tako da bodo te duhovne hrane deležni tudi drugi študentje, pa tudi to variši s CK, Skupščine, RIS etc., ki se, kot vse kaže, čedalje bolj zanimajo za Tribuno in se poglobljajo v njene strani. Vsi morebitni interesi z a novo cerkev naj se zglasijo vsak dan okoli poldneva na našem uredni štvu ali kar pri Jurčku doma, na Gregorčičevi 17.

(Stranke sprejema vsak dan od 10 do 12 h, ob sredah pa tudi od 17 do 19 h.)

Uredništvo

OSNUTEK ZA USTANOVNO LISTINO ŠTUDENTSKE CERKVE

Se preden bom opisal razloge za potrebnost študentske cerkve, ki bo danes u stanovljena, bi rad odstranil nekatere zadržke in pomisleke, ki povzročajo, da ve čina študentske populacije gleda na ustanovitev nove cerkve s skepsjo.

Najpogostejše vprašanje v zvezi s študentsko cerkvijo se glasi: Na kateri veroiz povedi bo cerkev osnovana oz. katera veroizpoved je pogoj za članstvo in sodelo vanje v novoustanovljeni cerkvi. Zanimivo je, da so nujnost odgovora na to vpra šanje uvideli predvsem tisti, ki so se za novo cerkev resno zanimali. To . . . dejstvo lahko razložimo z neuskladjenostjo tiste asociacije, ki se najpogosteje in najprvot neje pojavlja pri terminu „študentska cerkev“, s koncepti starih ideologij, ki so p ri študentih najpogostejše. Za komuniste in za druge ateiste je nesprejemljiv termin „cerkev“. Za katolike je nesprejemljivo dejstvo, da je cerkev študentska; naziv cerkve si tolmačijo v smislu sektaštva in herezije; skrbi jih, koliko bodo kon cept, načela in dejanja študentske cerkve združljivi in nenasprotni z uradno kato liško cerkvijo. Pravoslavni Srbi, ki žive v Ljubljani, se bojijo, da bi se novoustanov ljena cerkev zlorabljala v nacionalistične in šovinistične namene. Protestanti, zl asti pa metodisti, ki med ljubljanskimi študenti niso redki, se zanimajo za vpraš anje, koliko bo študentska cerkev kot institucija, zmožna absorbirati tiste nivoje religiozne zavesti, ki se bodo gotovo razlikovali od religiozne zavesti večine prip adnikov nove cerkve, in ki niti med seboj še zdaleč ne bodo enaki.

Odgovor na ta vprašanja je preprost. Veroizpoved ni niti najmanjši kriterij za vključitev in sodelovanje v študentski cerkvi. Niti alternativa teizem ali ateizem n e igra v novi cerkvi nobene vloge. Pa ne zato, ker bi cerkev hotela čimbolj poveč ati svoje vrste. Pomembnejši faktor za to odločitev je agnosticizem, ki je v naši d obi tako prisoten kot nikdar prej, in ki pri sektah, ustanovljenih v 17. in 18. stol etju, še zdaleč ni bil tako vpliven in pomemben. A tu ne gre le za nujnost priznav anja nekega zgodovinsko utemeljenega pojava, ampak tudi za zavest, da je nemo žnost kakršnega koli fanatizma v zvezi z nedokazljivimi trditvami in neodgovorlj ivimi vprašanji vendarle pozitiven pojav, ki ga naša cerkev ne sme ignorirati in za vreči. Tu pa se postavlja vprašanje: je naziv „cerkev“ sploh upravičen za instituci jo, ki ne favorizira nobene veroizpovedi? Ampak pojem religiozne pripadnosti oz. religioznega stanja ne opredeljuje le eksistence boga in njegovega odnosa do stvarstva, temveč tudi odnos človeka kot posameznika do boga. Za ta odnos sta nujno potrebna dva člena: bog in človek. In religiozno mišljenje, religiozno čust vovanje, religiozna aktivnost se dotikajo obeh členov. A študentska cerkev se z v prašanjem, kako se religiozna zavest posameznika dotika prvega člena – boga – ne bo ukvarjala. Zato je vprašanje veroizpovedi in teizma njenih članov sploh ne z anima. Svoje zanimanje bo posvečala drugemu členu, t.j. vprašanju o povezavi čl oveka, njegovih misli, čustev in dejanj z religiozno zavestjo. In ker je iz videne po sledice (pravkar omenjena povezava, o kateri je naša cerkev prepričana) možno s klepati o eksistenci vzroka zanjo, se . . . naša ustanova sme z vso pravico imenovat i cerkev, čeprav se s samim vzrokom ne bo ukvarjala. To ukvarjanje se mi niti ne z di plodno, na kar kaže med drugim tudi dosedanja zgodovina krščanstva. Tu naj omenim znano misel, da nikoli niso bili verniki tako ateistični in ateisti tako ver ni kot danes.

Popolnoma pa bo nujnost, da se naša ustanova imenuje cerkev, jasna šele takr at, ko bomo raziskali, kako zelo je za novo ustanovo ustanovo pomembno, da je ravno študentska. Študentsko gibanje zadnjega leta (zasedba Aškerčeve, priprave na demonstracije, nešteti članki v Tribuni, zasedba fakultete, manifest zasedene fakultete) je jasno pokazalo, da so študenti tista sila v družbi, ki ima najbolj izde lano in najmočnejšo vizijo o tem, kakšen naj bi bil popoln svet, kakšna naj bi bil a popolna družba. Saj stališče negativitete, ki je pri študentskem gibanju tako po udarjeno, ne more obstajati brez zavesti o pozitivnem, torej mora nujno vsebova ti to zavest. Zlasti še, če je negativiteta razglašena za totalno. Ta totalnost, ki je bila večkrat deklarirana, namreč povzroča začaran pojmovni krog, ki ga je v izv enreligioznih okvirih nemogoče razrešiti. Negativen je pojav le v primerjavi z neč im pozitivnim; če je negativiteta totalna, mora torej pozitiviteta obstajati izven s veta. A kaj je pozitivno? Ali je pozitivno vse, kar ne obstaja? Ali pa je pozitivna le ena možnost od neskončnega števila možnosti, ki obsegajo neobstoječe? Vse neobstoječe gotovo ni pozitivno, saj si je možno zamisliti stanje, ki bi bilo od ob stoječega še slabše, oz. stanje, ki nikakor ne bi bilo pozitivno. Stališče negativite te torej vsebuje selekcijo med možnostmi neobstoječega. A kakšna je ta selekcij a? in kaj jo določa? Če upoštevamo, da se obstoječe dogaja po eni sami možno sti (s teističnega in materialističnega vidika dokazljivi nivo determinizma), potem se lahko dogaja selekcija med možnostmi neobstoječega samo po načelu polariz acije. Kaj pa določa, kaj je v neobstoječem nasprotno obstoječemu? Obstoječe gotovo ne, če ga gledamo v izvenreligioznih okvirih.

Pri vprašanju o stališču totalne negativitete sem se ustavil zato, ker je bilo v m anifestu zasedene filozofske fakultete razglašeno kot osnovni gibal študentskeg a gibanja. K pravkar izvedeni izpeljavi pa priključimo še zavest o enotnosti študen tstva in študentskega gibanja, ki v marsičem spominja na enotnost prvih krščanskih vernikov. Zavedajmo se še močne želje, da se ta enotnost ohrani. Zavedajmo se, da je

jem študentstva zadostoval kot utemeljitev za vse akcije, ki se jih je lani lotil ake ijski odbor. Zavedajmo se še, da študentom kot nosilcem gibanja nič ne pomeni toliko kot moralna čistost in neoporečnost, saj se vsak najmanjši spor s policijo uporablja za tovrstna dokazovanja in utemeljitve. Naša zunanja šibkost v prime rjavi s policijo dokazuje našo čistost. Naše želje po tem, da nas oblast tlačí in i gnorira, lahko primerjamo s krščansko željo po pokori in očiščenju. Vse to nan ovo dokazuje, da je naziv „cerkev“ za našo ustanovo upravičen.

Potrebnost študentske cerkve pa postane evidentna pri vprašanju o enotnosti študentskega gibanja. Pri utemeljitvi se bom naslonil na znano delitev študentske ga gibanja na dva nivoja, ki jo je pri nas prvi izvedel Dušan Prijevec, pozneje pa M laden Dolar. Prvi nivo teži po spremembi sveta izven študentskega gibanja; to je želja po politični in socialni moči, po političnem in socialnem odmevu. S tem ni vojem se študentska cerkev ne bo ukvarjala, saj zanj dovolj skrbijo druge študen ske institucije (izvršni odbor, akcijski odbor, univerzitetni komite in Tribuna). D rugi nivo pa je tisti, kjer se gibanje utemeljuje v samem sebi, kjer je gibanje sam o sebi namen. To je avtorealizativni nivo nosilcev študentskega gibanja. In ravn o na tem nivoju se najbolj neposredno realizira religiozna zavest študentov. To j e nivo, na katerem je akcija lastna vsakemu nosilcu, saj v izvenreligioznih okvir ih ne more prehajati v obstoječi svet. Usodno za študentsko gibanje pa lahko postane vsiljevanje avtorealizativnega nivoja tistemu nivoju, ki zahteva politično moč in politične spremembe. Ta nevarnost se pojavlja takrat, ko se avtorealizati vne akcije vrstijo stihijsko, brez medsebojnega skladja. Če je akcija popolnoma skladna s svojim nivojem, je tovrstna stihija teoretično nemogoča, saj enotnost vi zije dobrega (polarizacija obstoječega v neobstoječem) ne dopušča neskladja in nasprotja med akcijami, ki izhajajo iz skupnega jedra.

Vendar pa praksa lanskega študentskega gibanja kaže, da so bile nekatere avto realizativne akcije nasprotne tistemu nivoju gibanja, ki je zahteval spremembe, i n ob zasedbi fakultete so celo grozile, da bodo uničile delo, ki je izhajalo iz dru žbenoaktivnega nivoja. To delo gotovo ni krivo za nasprotje – to dokazuje toliko poudarjena moralna čistost gibanja, in dejstvo, da je študentska vizija o idealni d ružbi gotovo pravilna. Ta pravilnost pa je spet usodno povezana z religiozno ba zo študentskega gibanja. Krivda za neenotnost torej ne more biti neposredno izhajanje stihijskih akcij iz religiozne baze, temveč dejstvo, da akcije iz tega jedra niso pravilno izhajale. In študentska cerke v je potrebna prav zato, da se take nepravilnosti avtorealizativnih akcij v prihodn i je prepreči. Nova cerkev bo ugotavljala, analizirala in klasificirala vse možnosti neposrednih povezav religioznega jedra z individualnimi akcijami. Z analizo in z intuicijo bo ugotavljala, katere akcije so skladne z vizijo pozitivnega, in prek te p ozitivitete z obehma nivojema študentskega gibanja. Tiste akcije, katerih namen je spreminjati družbo, so zaradi že omenjenih študentskih institucij dokaj skladne med seboj; za akcije, ki so same v sebi zadostne, pa nam nobena institucija ne n udi tega poročila. Zato je študentska cerkev nujno potrebna za enotnost gibanja. Zmotno je mišljenje, da je enotnost potrebna le zaradi uspešnega spreminjanja dr užbe; nujna je tudi zaradi skladnosti s študentskim etičnim in moralnim imperati vom.

Ostane le še vprašanje, kako bo študentska cerkev organizirana. O tem bo odl očala ustanovna skupščina; vendar pa iz razlogov, zakaj je cerkev potrebna, sledi, da bo razdeljena na tri sekcije. Prva sekcija se bo ukvarjala z analizo, raziskoval a bo . . . povezave metafizičnega jedra z vsemi možnimi akcijami in dajala tovrstn e smernice. Druga sekcija bo koordinacijsko borbena; skrbela bo za povezavo avto realizativnih akcij z imperativi, sledečimi iz že obstoječega študentskega gibanja, v kolikor prva sekcija ne bo zadostovala za to koordinacijo. Tretja sekcija bo misijonarska, kar je nujno potrebno ob takšni večini neosveščenih študentov in ob manjšini osveščenih, ki aktivno sodelujejo v gibanju. Treba je tudi upoštevati neosveščenost večine delavskega razreda in enostranski, zmanipularizirani odnos do študentov in do njihovega koncepta spreminjanja družbe. Dokler ne premaga mo neosveščenosti pri študentih, dokler jih ne spravimo pod okrilje študentskega moralno – etičnega imperativa, ne moremo računati na plodno povezavo z delav skim razredom, kar je osnovni pogoj za uspešnost študentskega gibanja.

ZDRUŽIMO SE V IMENU ŠTUDENTSKEGA ETIČNO – MORALNEGA IMPE RATIVA!

NAŠA VERA – PRAVA VERA!

Študentski sejem, v Ljubljani, 23. X. 1971

Jure Detela

UTEMELJITEV BEATIFIKACIJ V ŠTUDENSKI CERKVI:

Beatifikacija se je pojavljala vedno ob ustanovitvi kake nove religiozne združbe, za katero je bil kategorični imperativ historičnega momenta nujen vzrok. ¹Prav tako imperativ je izhajal iz etične pogojenosti individualnega trpljenja; in to individualno trpljenje je v istem razmerju do kategoričnega imperativa, kot je združba v razmerju do historičnega momenta nujnosti. V tem smislu je beatifikacija tudi v taki radikalni združbi, kot je naša, ne le historično in borbeno, ampak tudi moralno – etično utemeljiva. Prav zaradi tega razmerja je beatifikacija (in seveda iz nje sledeč odnos do beatificiranega) sprejemljiva ne le v okviru študentske cerkve in občečloveške skupnosti, ampak tudi za vsakega posameznika.

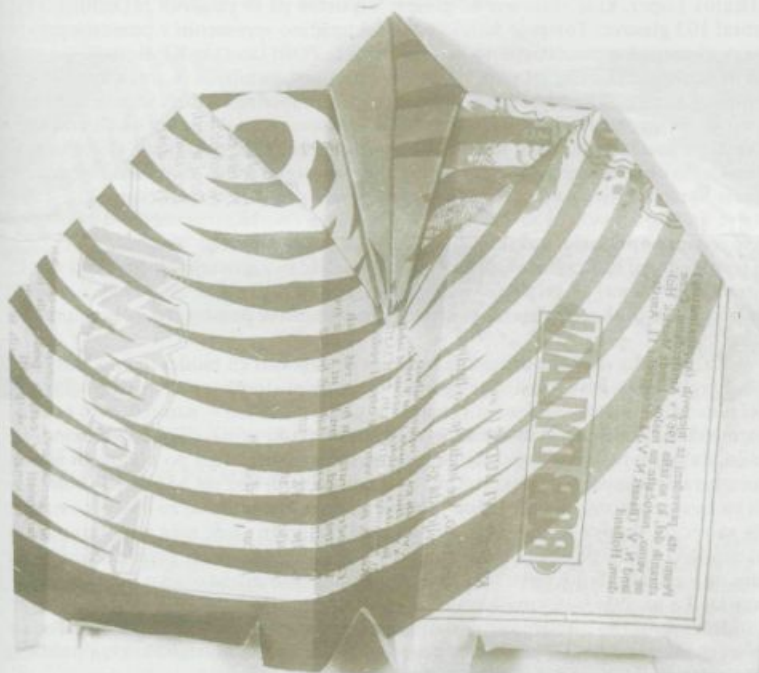
Kriterij beatifikacij je razložen:

- a) iz relacije individualne trpljenja – kategorični imperativ; in
- b) iz relacije združba (študentska cerkev) – historični moment nujnosti.

PREDLOGI ZA BEATIFIKACIJE:

1. DOLAR MLADEN (kot predhodnik teoretičnega utemeljitelja študentske cerkve, kar je razvidno iz članka Prove yourself alive, objavljenega v Tribuni)
2. DEBENJAK BOŽIDAR (zaradi teoretičnega dela, ki ima velike zasluge za študentsko gibanje)
3. FRANKO ADAM (zaradi mučeniškega razmerja do državnih institucij)
4. JESIH MILAN (zaradi istega razloga kot Franko Adam)
5. KONC JOŽE (zaradi požrtvovalnega odnosa do študentskega družbeno angažiranega tiska)
6. KRNPOTIČ IGOR (zaradi požrtvovalnega odnosa do študentske subkulture)
7. ŠTRAJN DARKO (iz istega razloga kot Franko Adam in Jesih Milan, kar potrjuje osemurno čakanje na zasliševanje)
8. RUS VOJAN (zaradi zasluge, ki jih ima kot popularizator študentskega gibanja v neosveščenih delih slovenske javnosti)
9. ZLOBEC JAŠA (ker je daroval kožo ponesrečencu)
10. ZLOBEC DRAGICA (iz istega razloga kot Konc Jože)

JURE DETELA

KOMENTAR K ANARHIZMU IN KRITIČNO-MATERIALISTIČNI TEORIJI

Abstraktno-substancialna povezava med „anarhizmom“ in „marksizmom“ s se kaže že v pogosto zlorabljenem in napačno razumljenem pojmu „anarhija“, pri katerem gre vsebinsko samo za „pomanjkanje gospodarjev“ in v katerem ni nikjer najti „nereda“ ki ga vladajoči razred uporablja.

Tako politična in teoretična skupna pot kot posebne razlike med tema dvema smerema v prvi internacionali so imele svoj zgodovinski izvor in dobile svoj izraz v sodelovanju in razhodu Marxa in Bakunina.

Marx, ki je bil skoraj celo življenje v stiku z Engelsom, od začetka nikoli ni razločil svojega radikalno-demokratskega, kasneje revolucionarno-proletarskega zanimanja od znanstvene analize nasprotovanj v „organični“ družbi. Samo tako je lahko prišel do osnovnega spoznanja, da „je anatomija meščanske družbe v politični ekonomiji“.

S „Kritiko politične ekonomije“ v „Kapitalu“ je Marx ustvaril pogoje in pojme znanstvenega socializma, temelji za revolucionarni boj od kapitala potlačenih in izkoriščenih mezdnic delavcev. Z analizo kapitalistične proizvodnje blaga je po stalno mogoče razkrinkati fantom resničnosti denarja kot razlog za ustvarjanje na pačne zavesti.

Bakunin pa je začel in končal svoj politično dejavnost kot revolucionarni propagandist. Pri njem ni govora o premišljeni teoriji o „antiautoritativnem kolektivizmu“. Zato tudi ni v njegovih knjigah dialektike o teoriji in praksi.

Nikjer pri Bakuninu ni mogoče najti v obliki pretehtane analize mnenja o značaju socialno ekonomskih razmer v kapitalistični družbi ali o izmeničnem delovanju države in družbe.

Kljub temu pa je, preroški kot nihče drug, v jeziku instinktivne inteligence pokazal na despotično zatirajoči značaj državnega stroja.

Razredni boj v Franciji je pozitivno uknil značilnost boja med marksisti in anarhisti! Za socialistične in anarhistične upornike danes ni nobenega dvoma o tem. Zgodovinsko ni vedno bilo tako.

Sicer je sovjetska komunistična partija, ki deformira revolucijo tako znotraj in zunaj kot internacionalnih okvirov, pod vodstvom Stalina še 17. decembra 1936 lahko naznanila v „Pravdi“: „Čistka vseh trockističnih in anarhoidskih elementov v Kataloniji se je že začela. V Rusiji se bo izvršila z enako energijo.“ Španska revolucija, ki sta jo od zunaj zadela španski in nemški fašizem, od znotraj pa državljanska vojna, in ki je nazadnje omagala, je predstavljala doslej osnovni zgodovinski nauk o ozirom na nesoglasja med „marksizmom“ in „anarhizmom“.

Majski upor v letu 1968 v bojevitih vrstah francoskih delavcev, funkcionarjev, intelektualcev in študentov nas je opozoril, prav za načinom, kako se je praksa izrisala, na kvalitativno spremenjen odnos med „marksizmom“ in anarhizmom.

Direktni in odkriti razredni boj v teh tednih je z vso potrebno jasnostjo pokazal na nujnost enotnosti med rdečimi in črnimi zastavami. Nujna in interesna revolucionarnih sta izsilila preobrat v odnosu med „anarhizmom“ in „marksizmom“. In kljub temu kaže, da je postala zahteva revolucionarnega marksizma po vodstvu prav po teh zgodovinskih tako pomembnih dohodkih spet očitna.

V letu 1968 je postala revolucija, po slogelem obdobju nazadovanja in porazov, ponovno aktualna v visoko razvitih kapitalističnih deželah.

Zakaj je prišlo do poraza? Vulgarizirani glavni argument je v tem, da KP (francoska komunistična partija) vali odgovornost za to na resnično aktivne anarhiste, maoiste, guevariste in trockiste, medtem ko aktivni uporniki očitajo zaviralnemu aparatu KPF, da je izdal revolucijo. Zaviralna vloga KPF je nedvomna, toda če va limo odgovornost za ponesrečeno revolucijo nanje, obidemo jedro stvari.

Birokratski partijski stroj lahko bistveno ovira bojevitost vrste zatiranega razreda, ki je postal zaveden in aktiven, le če v tej zgodovinski situaciji ni nobene politične gonilne sile, ki lahko pokaže, v kolikšni meri imajo alternativne. Kritika principielno na pačne politike KPF je pravilna le, kolikor je združena s samokritiko v revolucionarnih organizacijah.

Jedro stvari, najbolj bistveni razlog za poraz, vidimo v popolnem nepoznavanju vsebine in oblike revolucionarnega upora v našem času. Uporniki niso razumeli značaja prevrata.

Upor ni mit, to je visoko organizirana socialna akcija razreda, ki se bori za svojo osvoboditev. Upor je odločilni vmesni člen v revolucionarnem procesu. Upor je najvišja oblika razrednega boja. Gre za to, da prevzame oblast doslej zatirani razred. Upor je prvi odločilni korak v dolgem procesu kvalitativnega uničenja lastnih razredov.

Marx ne govori brez razloga o tem, da je treba gledati na upor kot na umetnost. S tem ne misli na tehnične sposobnosti, čeprav stalno poudarja pomembnost tehničnih oblik upora.

Upor kot umetnost implicira prej določeno metodo, ki s svojo vsebino meri na direktna dejanja in sistematično informiranje (propaganda, agitacija in organizacija).

Francoske izkušnje iz leta 1968 potrjujejo, da je pogoj za revolucionarno situacijo to, da se uporniki in njihove organizacije ne „igrajo“ z revolucionarnimi možnostmi in posledicami.

Pri uporju gre v filozofskem in fizičnem smislu za življenje in smrt nekega razreda, ki se bojuje za svojo emancipacijo. V nobeni revolucionarni situaciji ni mogoče zavarovati vsakega koraka, vsakega dejanja „naravoslovno“. Treba je vedno v kalkulirati množico presenečenj in posebnih okoliščin.

Če je upor postal mogoč zaradi dejanske objektivne zgodovinske situacije, je bistvenega pomena nastopiti ofenzivno tako v smislu obveščanja kot vojaško. Se v ladujoči državni stroj je treba napasti z vsemi mogočimi oblikami boja. Tu je treba venomer opominjati, da se mora revolucionarni socializem teoretično in politično boriti proti vsem levim grupacijam, ki vidijo cilj v samem nasilju, kakor tudi proti onim, ki v nenasilju vidijo edino politično sredstvo. Naslednje besede Rose Luxemburg, napisane nekaj dni preden je bila umorjena, so protislovne in vendar predstavljajo edini možni socialistični nazor v fazi revolucije in upora: „Najbolj brezobzirna revolucionarna moč dejanja in najbolj velikodušna človečnost – samo to je resnični okras socializma.“

Olveščanje se je v Franciji 1968 hitro spremenilo v deklaracije, ker so bojevitost vrste razreda in njihove razredne organizacije zaničevale značaj upora.

Tako je dobil vladujoči razred možnost zavarovati svoje institucije in „pomiriti“ izvor nemira, bojevitost vrste francoskih delavcev, funkcionarjev itd., s povišanjem plač in z drugimi ukrepi.

Tudi v „post“ – revolucionarni, toda latentni družbeni situaciji nemira in državljske vojne morajo poraženi uporniki zlati razvijati sposobnost naučiti se v različnejših situacijah največje vsestranske pripravljenosti.

„Biti pripravljen, pomeni vse“ (Shakespeare) pomeni sposobnost abstraktno-analitično razumeti objektivno stanje stvari in ukrepati v skladu s trenutno dejansko situacijo. V pojmu pripravljenosti je najvišja enotnost teorije in prakse, kar nima nič skupnega s sprejemanjem navodil nekontrolirane centrale.

Revolucionarni anarhisti poudarjajo v svojih najbolj različnih pojavnih oblikah abstraktno utopijo o družbi brez voditeljev in brez razredov kot svoj „teoretični temelj“.

Revolucionarni marksizem pa dela na novi zgodovinski nalogi, skuša s konkretno analizo spremenjene konkretne resničnosti dodelati svoje možnosti, cilje, pomanjkanja in parole in jih soočiti z izkušnjami iz prakse.

Marx je moral, s stališča svoje znanstvene „poštenosti“ in svoje revolucionarne pristranosti, napasti abstraktno utopijo in jo pripeljati do absurda, ne da bi kdajkoli prezrl časovno veličino socialnih utopistov Fouriera, Owena in Aint – Saint ona. Engels jim priznava, kot je znano, mesto predhodnikov socializma.

Lenin nagiba, kar večina „leninistov“ namenoma ignorira, konkretni utopiji (E. Bloch), ne da bi imel to pomenje: „O čem bomo sanjari? ... Grem se korak dalje, sprašujem, če ima marksist sploh pravico sanjariti, če ne pozablja, da si človeštvo po Marxu vedno zastavlja samo take naloge, ki jih lahko reši... Toda če bi odvzel človeku vsakršno sposobnost ... sanjariti, če tedaj ne bi smel od časa do časa odplati naprej, zato da v fantaziji, kot na enotni in popolni sliki, zagleda določo, ki šele nastaja v njegovih rokah, potem si sploh ne morem predstavljati, kateri nagib bi prisilil človeštvo, da se spoprime z obširnimi in napornimi deli na področju umetnosti, znanosti in jih v praktičnem življenju pripelje do konca.“

Prav revolucionarni anarhisti v maju 1968 so opozorili novonastali, izvirni in zato subverzivni marksizem na bistvene stvari in kasneje so napotili marksiste spet k njihovi lastni revolucionarni preteklosti in prihodnosti.

Analiza razreda, ki je postala nujna za pripravljanje in izvajanje naslednje revolucionarne etape, dejstvo, da gre za strukturne spremembe v delavskem razredu, ki jih ni mogoče ločiti od sprememb v procesu izkoriščanja kapitala, od kapitalistične socializacije proizvajalnih sredstev v obliki delniških družb in od skupne družbene birokratizacije proizvodnje same id. – vse to leži na oni strani „teoretičnih“ hipotez in problematike revolucionarnega anarhizma. Tu je potrebna marksistična radovednost, revolucionarna metoda dialektike, tj. „pokočna hoja“ (E. Bloch).

Opomba

Ta članek ne pove ničesar o karakteristikah neke dežele ali situacije. Primarno zrcali trenutke v marksističnem razrednem boju z izhodiščem v majskih dogodkih 1968.

RUDI DUTSCHKE

Prevedla Lena Petrič

„SEDANJOST PRIPADA BORBI, PRIHODNOST PRIPADA NAM“

Ernesto Che Guevara, 1965

Časi se spreminjajo. Zelo hitro se spreminjajo. Ob umoru Lumumbe je mladi na morala manifestativno na ulice. Pred štirimi leti, ob Chejevi smrti, mladini ni bilo treba na ulice. Bilo je že dovolj, da so si mladi tega revolucionarja postavili za svoj vzor. Danes je smrt borca, revolucionarja, za nas brezvešbine. Je daleč, toraj ni pomembna. Mi imamo druge probleme:

prisrčen sprejem francoskega vojneke „obrambnega“ ministra Debreja, da bi nam z naročili za gradnjo helikopterjev reševal majavo gospodarstvo; prisrčni do Zahoda, tovariški do Vzhoda – osvobodilnega gibanja po svetu pa so nam še „gverila“ gverilci le še supermani meščanskega tiska. Več od onanističnih deklaracij ne potrebujemo, kajti vmešavali bi se v notranje zadeve tujih držav in žalili suverene – predvsem pa ostali na kahlji, iz katere kar postano vroče smrdi.

8. oktobra so minila štiri leta, odkar je padel Che. Daleč je že to. Tako daleč, da so mladi že pozabili njegov obraz in ga zamenjali s svežim s filmskega platna. Kako lepo je, če si človek lahko ogleda akcijski film in se identificira z glavnim junakom.

„Navali narode!“ to je zastoj, nič ne boli, postrežemo vam s svežimi novicami in nič se ne bojte, kajti to so le iluzije.

mi in nič se ne bojte, kajti to so le iluzije.

Pred nami

je vendar uglasena pot in nimamo časa, da bi pogledali, koga teptamo. V desodoransu spreju uglednikov vendar ni prostora za prepoteni smrad in cape s pohodov. Torej naprej, in naj vas spremlja resničnost manevrov in iger in TV nadaljevanj.

Septembra letos je padel vodja brazilske mestne gverile CARLOS LAMARCA. Bil je hiter revolveraš, terorist, bančni ropar, dezertir, karierist, desna roka zloglasnega Marighele in brazilski državni sovražnik št.1 – tako je vsak poročal „Ljubljanski dnevnik“ iz prve roke, 23. septembra, – in ženskar, kajti z ženskami se je rad slikal, ko jih je učil strelskih veščin. Pa velika riba je bil, ki jo je lovilo 800 agentov, dokler je policija končno zožila krog okoli vseh terorističnih organizacij in dejavnosti. Tako je od nekdaj prepisal (upajmo, v blagor ubogih v duši) Bogdan Salej, brazilski dopisnik „Dela“.

Naše svobodnomiselno glasilo Socialistične zveze je še enkrat dokazalo svoj pristor v prvih vrstah – od zadaj. Verjetno je samo brazilski tisk pisal še sočneje o tem uboju: človeku naj niti na misel ne pride Lamarca kot borec, revolucionar, gverillero. O „Dnevniku“ ni vredno pisati.

Da bomo pili ceneno kavo, moramo izvažati v Brazilijo tovarne vagone:

za izravnavo naše negativne plačilne bilance z Južno Ameriko in Brazilijo nudimo koncesije našim proizvajalce:

za vzor zunanjetrgovskega poslovanja nam „Delo“ ponuja vojaško–diplomatsko (o korupciji ne govorimo) organizirana zunanjetrgovinska predstavništva;

da lahko ugodno prodajamo naše orožje (le komu neki?), vabimo južnoameriške trgovinske ministre–generale na turistične obiske;

– da si povečujemo „ugled“ v klubi neuvrščenih, smo pripravljeni razglašati, da je politika južnoameriških generalskih hunt prijateljsko razpoložena do načel miroljubne koeksistence in politike neuvrščenih držav;

– da krepimo sodelovanje z južnoameriški državami, segamo v roke prav tistim, ki s terorjem in diktaturo, političnimi spekulacijami in ekonomskimi malverzacijami zatirajo ljudstva v bedi in slepem izvrševanju ukazov oblastnikov. Pripravljeni smo ekonomsko sodelovati s tistimi, ki v Cheju, Marighele, Camari, Lamarci in drugih vidijo nevarnost za svoje oblastništvo, in jih razglašajo za bandite, teroriste itd. (glej izrazoslovje v časopisju).

Odrekli smo se osvobodilnim gibanjem v Afriki, Ameriki in Aziji, ne prisluhnemo revolucionarnim težnjam narodov tretjega sveta, odrekli smo se dialogu o revolucionarni akciji in poti, ne ločujemo več revolucionarjev od banditov, ne govorimo s Kubo, hvalimo (to nič ne stane) Čile, zmigujemo nad Bolivijo – naša pot obide vse to, saj gre vendar na sever. „Vemo, da našo politiko navdihuje težnja, zagotoviti naši državi varno mesto v varnejšem svetu.“ (V. Hreščak, Delo, 13.10.1971) KAJ JE TO !?

Vsaki informaciji o Braziliji in drugih južnoameriških državah bomo dali našo protiformacijo. Na vsako pisanje o „zanimivostih“ Južne Amerike bomo odgovorili s primerom socialne neenakosti in političnega zatiranja. Na vsak poskus kompromisa bomo odgovorili z NE. DO KONČNE ZMAGE LJUDSTVA !

PAVLE KRISTAN

Opomba: v prihodnji številki bomo objavili intervju z Lamarco, iz revije „Sozialistische Politik“, Berlin, št. 6/7

HITRI REVOLVERAŠ JE BIL TO POT PREPOČASEN

CARLOS LAMARCA, terorist, ki je dal junija lani ugrabiti zahodnonemškega veleposlanika v Braziliji Ehrenfrieda von Hollebena, je mrtev.

Bil je brazilski državni sovražnik št.1. Kot eden izmed najboljših strelcev svojega dežele (na 30 metrov je zadel oreh v zraku!), je bil to pot, ko je šlo za njegovo življenje, prepočasen. Baje so njegovo skrivališče 1300 km od Ria de Janeira izdali nekateri njegovi tovariši. Pripadniki vladnih čet so streljale hitreje. . .

Na račun 32-letnega gverilca gre tudi največji brazilski bančni rop, ko so iz blagajne bivšega guvernerja Sao Paula odnesli 2,4 milijona dolarjev.

KAJ SE JE RESNIČNO DOGAJALO V BOLIVIJU

Iz daljnje andske dežele je k nam prihajalo zelo malo novic. Iz precej skopih črtopisnih in televizijskih poročil smo si zato ustvarili napačno podobo. Predsednik Juana Joseja Torresa je po skoraj enoletni vladavini nadomestil general Banzer. Izvedena je bila zamenjava na vršičku državne oblasti, enega generala je zamenjal drugi, levo usmerjenega Torresa desno usmerjeni Banzer. Ali res samo to?

Torres je označil študente, delavce, kmete in vojsko za štiri stebre svojega režima. Pokazalo pa se je, da je od vseh še najbolj zaupal vojski, saj je do zadnjega trenutka okleval, ni si upal razdeliti orožja delavcem in študentom, ampak se je za našal na vojsko. Vojska pa je ugotovila, da je zanjo nezanesljiv prav Torres, in vojsko vodstvo se je zato odločilo, da ga zamenja.

Novinarji so dali Torressu nevhvaležen naziv. Govorili in pisali so, da je Torres pravi razpravi bolivijski Kerenski.

Pri nas se je malo pisalo o ljudski skupščini, ki se je sestala v bolivijskem glavnem mestu La Pazu in ki so jo varovali oboroženi delavci. Naziv „skupščina“ je ustrevarjal iluziji o tem, da naj bi se Torres odločil za povratek k parlamentarizmu.

Toda prav v tem je največja zmota. Torressov državni udar ni bil nikakršna ljudska revolucija, čeprav se je zanjo hotel predstaviti in čeprav je poskusil z levo usmerjeno politiko, z nacionalizacijami itd. Dogodki so ga namreč prehiteli.

Ljudsko skupščino v La Pazu označimo pravilno samo, če jo umerjamo s svojimi ali delavski svet. Zato bi bilo napačno enačiti Torressovo vladavo z zahtevami množic, saj si drug drugemu niso zaupali in si niti niso mogli. Borili so se za različne cilje, v državi pa je nastalo dvovladje. Šele uspeli državni udar generala Banzerja je s tem dvovladje končal, porušena univerza v La Pazu pa je postala spomenik bolivijske kontrarevolucije in njeno sprči.

Sedaj ko ljudske skupščine ni več, se levica spet krega, kaj je bilo storjeno prav in kaj narobe. Ljudsko skupščino so sestavljali predstavniki sindikatov in delavskih strank in drugih revolucionarnih skupin. V njej so se znašle PRIN sindikalne ga voditelja Juana Lechina, ki je bil tudi izvoljen za predsednika te ljudske skupščine, prokitaška in prosovjetska komunistična partija, revolucionarni kristjani, trockistična Delavska revolucionarna stranka (POR). Najostrejša razprava o dejanjih te ljudske skupščine se vodi sedaj prav med trockističnimi skupinami, saj se med seboj obtožujejo izdaje revolucije pripadniki dveh struj trockizma. Delavska revolucionarna stranka pod vodstvom Guillerma Lore je sklenila sporazum z Komunistično partijo Bolivije (prosovjetsko), medtem ko se je struja Gonzalesa Moscose povezala s prokitaško Komunistično partijo. Čeprav sta oba kompromisa bila za vse prizadete boleča, je ta polarizacija prav zanimiva, še bolj pa pogledi njih in drugih.

Da bo jasno razmerje sil, pogledajmo, kako so potekale volitve za vodstvo ljudske skupščine. Kandidat KP Bolivije in POR (Lora) je bil voditelj kovinarskih sindikatov Lopez, ki je zbral kar 83 glasov. Vsi ostali pa so glasovali za Lechina, ki je zbral 103 glasove. Torres je hotel ljudsko skupščino spremeniti v posvetovalno telo, v element korporativistično urejeno državo. POR (Lora) in KP Bolivije sta sestavili zanimivo skupno taktiko, nekakšno zmes neostalinizma in trockizma, kompromis, ki je izzval kritike francoskih trockistov in mednarodnega komiteja za obnovo 4. internacionale, ki je izjavil, da bi ta kompromis znal biti vrv okoli vratu bolivijskega proletariata. Zato je Lora odgovoril, da gre le za praktično zvezo in je kmali nato objavil razglas, v katerem je zahteval ustanovitev delavsko–kmečke vladavine. Skrajna levica pa je itak menila, da gre samo za stopnjo v razvoju do ustanovitve ljudske armade in združenega proletarskega revolucionarnega vodstva. Tako gre sedaj za vprašanje, kakšna naj bi bila bolivijska revolucija – oziroma: po kateri revoluciji naj bi se zgedovalo: po oktobrski, kar so zagovarjali pripadniki trockistov (POR–Lora) ali po kitajski, kar vemo, kdo je zagovarjal, ali pa naj bi prišlo do ponovitve čilskega primera, kar je sedanja usmeritev prosovjetskih komunističnih partij.

Za vsako situacijo drugačna in težko je vsiljevati en model in eno teorijo kot vsevlečno. Prav to pa se je zgodilo vsem levim strankam in strujam v Boliviji, ki niso znale in uspele premostiti največje težave in oviro – namreč, svoj lastni dogmatizem. Sedaj struja Moscose in njegovi francoski prijatelji (Alain Krivine) trdijo, da sploh ni šlo za dvovladje, kajti organ sovjetskega tipa po njihovem ni močno zgraditi skupaj z „birokratskimi“ organizacijami, kot naj bi bile KP Bolivije ali pa Lechinova stranka. Lora jim odgovarja, da je vendarle šlo za delavske stranke in za njihov skupni nastop, nekako enotnost razlik. In glede tega ima tudi prav, ko dejanski razvoj postavlja nasproti avanturizmu gverile zaradi gverile. Z druge strani pa v imenu „boljševiške“ taktike zanika vsakršno drugo obliko in tako tudi gverilo. To pa je že bolj vprašljivo.

Kakorkoli že – Bolivija se je spet pogreznila v mrak vojaške diktature. Toda v erjetno ne za dolgo, saj so vojaški udari nacionalna značilnost, nekakšen politični ritual v tej oddaljeni deželi v Južni Ameriki.

Zato ostaja toliko bolj odprto vprašanje o aktualnosti boljševiške usmeritve, ki jo danes tako vneto zagovarjajo trockisti. Čeprav je v dani situaciji v Boliviji prav ta usmeritev prevladala (ljudska skupščina je res prevzela večjo vlogo kot samo posvetovalno), se moramo zavedati, da je pri njih postala shema. Uspeh te usmeritve znotraj same ljudske skupščine (sklepi o soodločanju delavcev v nacionalizaciji tovarnah, sklepi o ugotavljanju odgovornosti za preganjanje delavcev pred nas topom Torresa, sklep o enotnem šolstvu in ukinitvi privatnih šol) je treba presoja ti v skladnosti med stvarno situacijo in neko poprej sprejeto shemo, ali teorijo. T edaj ta uspeva, sicer pa ne. Toda če ostane levica še naprej razcepljena in neenotna, potem bo enkrat prevladala ona, drugač pa druga stranka. Ta razcepljenost pa utesne biti vzrok poraza tudi v bodoče, in prav zato aktualnost ali neaktualnost leninizma oziroma današnjega trockizma ni v vprašanju o pravilnosti in nepravilnosti, ampak predstavlja večji problem, namreč problem krize socialističnega gibanja kot takega. Kritika ne more leteti samo na te ali one, saj bi v tem primeru tudi sami zapadli dogmatizmu.

MLADEN ŠVARC

Ko je Lamarca januarja 1969 prešel k VPR (Revolucionarna predstraža narod a), je pripeljal s seboj na kupe pušk iz vojašnice, kjer je prej služil kot stotnik. Pri gverilcih je hitro napravil kariero ter v nekaj mesecih postal desna roka šefa VPR Marighele. Ko je bil ta še istega leta ubit, je vodstvo prevzel Lamarca.

Pripadniki armade upajo, da Lamarcova smrt pomeni tudi konec VPR. Pred časom je eden izmed častnikov izjavil: „Ko bomo imeli Lamarca, bo konec s sovražnikom.“

L DNEVNIK četrtek, 23.9.1971

SVETOVNI JEZIK GLASBE

Ideja glasbenega foruma pod nazivom „Weltsprache Musik“¹ se gotovo ni porodila brez zemlje in korenin. Jezik glasbe je svetoven, zanj so vse meje in ločnice izbrisane. Svet je glasbi domovina, domo vanje, dom, vsaka neznatna stvar ji je domača. Socialne in rasne bar iere sicer še zmerom cepijo glasbo in jo ocenjujejo po nečem neglas benem, a to se očitno ne dotika njenega jezika. Glasba se glasi kot s vet in nihče ne more več zanikati njegove integritete.

Ali to pomeni, da nekoč jezik glasbe ni bil svetoven? Res je, kaj ti tudi svet ni bil **viden** kot brezmejni organizem, zavest, „da... na še telo nadaljuje svojo rast v prostoru izven naše poti“², še ni bila p rebujena, kohezivnost med nami in svetom še ni bila doživeta. Svet ovna glasba in svetovni človek: človek, ki se zaveda, da njegova svo boda angažira cela stoletja in neštete svetlobe vesolja. Človek, pose gajoč v svet, vendar z domišljeno avtorefleksijo: odgovornostjo do sveta.

Človek, vrnjen edinemu resničnemu, **zemeljskemu**, telesnemu ži vljenju, končno vrnjen sebi, osvobojen transcendentnih „idej“, ki so ga določevale. Človek, živeč konec metafizike, človek, živeč novo glasbo. Jazz, zlitje evropsko–afriško–ameriške glasbene tradicije, je razbil „idiomatično integriteto“³ evropske klasične glasbe in pripra vil odločilni prelom, prvi po prehodu iz polifonske v tonalno glasbo. Atonalnost in Schonberg se pojavita skoraj istočasno. Ideal evropsk e klasike je razbit, indijska in orientalska glasba osvajata s svojo mel odijsko improvizacijo.⁴ Improvizacija: „najhitrejšim in najbolj spon tanim načinom komponiranja“⁵, ker svobodni človek vrača glasbo času, biološkemu pulzu, ki v danem trenutku aktivira čute in telo, kreacija ki zamenjuje reprodukcijo. Glasbenik igra. Zvok zveni. Tiši na zveni. In prav v tem osnovnem je glasbenik predan svetu: hrupu mest, prosojnosti gorskih jezer, vsej neizčrpnosti univerzuma, ki ga čuti, zdaj, ko se je spoznal kot atom v nenavadno trdnem, čeprav v enomer spreminjajočem se energetskega polju.

Spet ni naključje, da mu je gramofon in magnetofon olajšal pot: dolgotrajni notni zapis je zamenjala spontana improvizacija in eksp erimentiranje, ki ga omogočajo najrazličnejša tehnična sredstva (pl ay–back, odmev, elektronski efekti). Tehnika, ki se je človeku pok azala kot najstrašnejša možnost njegove totalne in perverzne dehum anizacije, ki pa ga hkrati odpira za tisto najbolj človeško: bogastvo „notranjega“ sveta, neomejene ustvarjalnosti.

In v tem trenutku nam postaja jasnejša še zadnja nenaključnost, revolucija rock glasbe, nastala kot posledica omenjene alternative. Mladi so izbrali svoj način življenja, svojo kulturo, katere pomembe n znak je tudi rock glasba. Kot revolucionarno dejanje, razdirajoče celo lestvico sklerotičnih vrednot revmatične družbe. Kot revolucio narno dejanje, ki jih vrača vase in preko lastne ustvarjalnosti nazaj v svet. Za nasprotje etablirane kulture, je rock mednarodni, svetovni pojav. Ali je danes (po dolgotrajnejšem razvoju) z jazzom kaj druga če?

Spet se nam glasba ponuja kot svetovni jezik. Čim pa jo mislimo tako, postanejo vse druge označbe le prazne steklenice. Se več: v zg odovini zahodne glasbe so termini jazz, blues, rock, country itd. po menili **način kontroliranja zavesti** poslušalcev in glasbenikov. Vsaka glasbena „zvrst“ je bila uvrščena v določen vrstni red in sistem ocen jevanja glasbe. Ali pa ni to postalo nevzdržno? Ali ni glasba sama, k i ji je malo do ocenjevanja in vrstnega reda, ubrala svoje poti? Mno go glasbenikov in ansamblov je, ki jih v nemoči označujemo z dvem a, tremi, štirimi pridevki. Country–jazz–soul... Vedno več glasbe nikov je, katerih glasbo ne moremo natisniti na nobeno od teh nale pk. Zmerom več jih je, ki odklanjajo kakršnokoli nasilno označitev svoje glasbe. Ker glasbenik igra, zvok in tišina zvenita. In igra in zve n sta tisto, po čemer je glasba glasba. Kot najspontanejši govor in pogovor. Nič ni preprostejšega, kot tudi nobena resnica ni mistična in temačna. Če ptice pojejo, lahko živim nedotaknjen od njihovega sčebeta? Glasba ni le produkcija zvoka, kajti tišina ji je najbližja. T išina je polnost, ne odsotnost. Glasba je transformacija, kajti vsak p artikul univerzuma je že z njo napolnjen.

ZNANSTVENI DEL XVI. MEDNARODNEGA SEMINARJA „UNIVERZA DANES“
DUBROVNIK, SEPTEMBER 1971

Pri ocenjevanju znanstvenega dela letošnjega dubrovniškega seminarja „Unive rza danes“ ne moremo prezreti nekaterih dejstev, ki so bila sicer v Dubrovniku z elo evidentna, pa o njih nihče ni hotel veliko govoriti. Vsako kritično vprašanje bi namreč lahko sprožilo novo in vsa umetno vzdrževana konstrukcija seminarja bi se lahko sesula. Tako se je, na primer, lahko zgodilo, da smo poslušali referate nekaterih profesorjev, ki jim je bil šestnajsti seminar skoraj že tudi šestnajsti pole tni dopust v Dubrovniku, kar pomeni obenem: bil jim je zopet ena možnost varij ranja svojega prvega referata. Edino, kar smo lahko slišali novega, je bila množica zastrašujočih statističnih podatkov ter po njih narejenih razpredelnic, na katerih najdemo, kadar preučujemo možnosti za napredek univerze, Jugoslavijo skoraj re dno na repu.

Vseobsegajoče teme, predlagane za letošnji seminar, so povzročile zmedo, v k aterih je kvantum obravnavanih problemov moral pasivizirati redke koristne in up orabne misli. Tako raje kar temu pripišimo podatek, da je rektor neke arabske u niverze v svojem referatu popolnoma resno spraševal, ali je potrebno na univerzi posvetiti pozornost tudi uvajanju znanstveno–raziskovalnega dela. Kot nenamer avan odgovor je (v razmerju z zgoraj omenjenim referatom) na popolnoma drugi ravni izzvenel v prazno referat beograjskega kolega – študenta, ki je v svojem raz mišljanju postavil model univerze in model znanosti v odgovarjajočo funkcijo, s katero je osmislil vlogo univerze v znanstvenem dogajanju.

Če konfrontiramo idejo o reformi univerze, ki so se v zadnjem času porajale med slovenskimi študenti, s predstavami o idejah o reformi univerze, ki smo jih slišali na seminarju, moremo ugotoviti, da smo pri nas dosegli tisto teoretično po dlago, iz katere moramo nadaljevati s konkretnimi dejanji. Po drugi strani pa nas je prav marsikatera izjava na dubrovniškem seminarju lahko prepričala, da bomo še s tako radikalno akcijo le težko uspeli prebiti tradicionalistično miselnost, ki utesnjuje napredek naše univerze.

O sodelovanju študentov v znanstvenem delu seminarja ne moremo povedati veliko. Le med študenti iz Jugoslavije se jih je (razumljivo, zaradi velikega števila) našlo nekaj, ki so aktivno posegli v dogajanje. Tuji študentje, ki so prišli v Dubro vnik predvsem zaradi „študentskih pogovorov“, so, preobremenjeni s političnimi, ne redko zakulisnimi mahinacijami, uspeli znanstveni del seminarja le nekoliko k ompromitirati, kar pa je menda postalo v Dubrovniku že vsakoletna praksa.

Verjetno izzveni pričujoče pisanje precej črnogledno. Vendar se človek težko iznebi občutka, da se bo moral seminar, če bo še naprej potekal po ustaljenih ob likah, ki smo jih nakazali, kaj kmalu v prihodnosti preseliti tja, kjer je letos stano vala večina študentov – v dubrovniški dom onemoglih.

JURE MIKUŽ

Prav v tem je vrednost termina „Weltsprache Musik“: da nas s sv ojo širino vrača k svetu in jeziku glasbe. Ta neopredeljenost nas pu šča edino svobodne za premislek in doživetje tako sveta kot glasben ega jezika: za premislek in doživetje njune zveze in strukture te pov ezanosti.

Milan Dekleva

¹Pod tem nazivom je bil konec junija 1971 ob Osojskem jezeru organi ziran glasbeni forum. Idejo zanj je dal znani avstrijski pianist klasične i n jazz glasbe Friderich Gulda.

²Pierre Teilhard de Chardin: Bodočnost človeka, Split 1970

³Izraz Henry Pleasantsa

⁴Glej moj članek „Sedem dni dobre glasbe“, Mladina 1971, št. 30 in 31

⁵Friderich Gulda: Improvisation – The Life–Blood of Music

Ah, Vinko, Vinko, vsa stvar je malo čudno izzvenela. Vinko Zalar, teoreti k študentskega gibanja in orglar v Rakeku, je prišel na idejo o študentskem se jmu. O sejmju, ki bi bil protiutež potrošniškemu načinu trgovanja. Vinko Zal ar je velik teoretik in si stvari lepo teoretično zamišlja. Sejem naj bi bil zabelj en s filmi o Askerčevi cesti in z nekaj političnimi dogodki (ustanovitev nove partije—bilo je malo drugače, ustanovitev študentske cerkve—bilo je čisto dru gače, predavanje o študentskem gibanju v ZDA ...). Bilo pa je tako, da ta sejem ni bil nobena alternativa, ampak je bil prav tako, kot bi bil kjerkoli dru gie. Poleg uporabnih stvari so se prodajali stripi, cigarete, zelo slabe slike (štu dentska kultura? !), plošče, zaprašene knjige iz neprodanih zalog itd. Častna izjema je bila Tribuna, ki je iz svojih zalog za smešno nizko ceno za študentsk i standard žrtvovala stol, stojalo za dežnike in obešalnik (v enem kosu), dve o deji in dva dežnika. Gledali smo pet let stare filme Vaska Preglja pa dva doku mentarca z Askerčeve. Bili smo strahotno zadovoljni, ko smo gledali svoje le pe obraze izpred pol leta, in ko smo brucem identificirali Pavleta Celika (Ko mandija LM postaja—Center) in Janeza Vinklerja (šefa ljubljanske policije) i n tako naprej.

Sploh smo bili vsi kar nekam neprijetni ob svoji genialni akciji. Bil je seje m—prekrasno nadaljevanje zasedbe FF. Od politične akcije preiti na kramarij o, ločeno, kakšna prefinjena simbolika. Manjkal je bobi cizej, ki vedno razlag a, kako moramo preprosto živeti svoje življenje in biti zadovoljni s tem, kar d elamo; to pač zmoremo. Bobi še sejma ni zmoget, klatil se je po Bohinj in, p o lastni izjavi, preživel čudovit dan.

Brucem se je to naše gibanje zdelo nekoliko eksotično in nenavadno. Sicer r pa se bodo že še navadili. Fitak (glasilo sejma) je bil tudi na primernem nivo ju. Avtorji so ga očitno pisali zelo utrujeni in zaspali.

Hvala lepa. Sejem je bil tako edinstveno doživetje, da ga vsaj dve leti ne bi treba obnoviti. Hvala tudi Mitju Gorjupju, da nam je naredil uslugo in m v Dsl u o tem ničesar proučil.

Popularna revija Stop, Tine Guzej:

... v njihovem izdajanju („progresivne“ skupine, op.p.)

... so odlični glasbeni vložki.

—Še dobro, da so vsaj vložki glasbeni. Kaj bi sicer počeli ti ljudje z instrumenti na odru ves večer?

ZATO ZALUJEM ZA MOŽNOSTMI, KI SO BILE V ČASU, KATEREGA NI VFC.

Da so lepo usločene šibke dežnika omahnile in zdrsele nizdol, to ni bilo čude za volje dejanje. Bi se prej reklo, da gre za posnetek množične kaenje, dejanje br ez volje in želje, celo brez premisleka. Goli samogibni dvig roke, nato zgoraj ome njeno, prvi zavestni akt je tako začudenje zaradi spremembe vremena. Sledi odk nitje nezadane vedute, zadaj Kamniške s sedlom, belim skoro do znanja mizl ma je čudno blizu. Ex pariški dopisnik se praguca kot tretje presenečene dneva, podoba pol uveloga zvončka prehiteva čas in se ne zlije v prafino. Svet je iz tira: o preletstvo in sram, da jaz sem rojen, naj ga uravnam.

No, pojdimo vsi skupaj.

Na novo v oker namočeno zgradba levo vrhinja zaupanje. Solidna barva. Če s e domislamo vseh grozot možnih odtenkov ... Ob strani oskubljena treh topolo v, to že vemo, zgodovinska zadeva bi rekli, pa kaj, ko vedno znova presimo. Ta ši tina, vse nekako diha. Niz misli na temo: staro se umika novemu. Slednje pogreši mo, nato vtrnarski pomislek: počakajmo pomladi, jesenska podjeha so domena i veganja. Varno prezimiti, to je, bi se reklo, že z eno nogo v pomladi. Takrat bo z eleno in vse bo lepše, tudi cvetje pride in potlejšadovi. Zaupati v naravo, živeti v skladu z njenim ritmom. Življenje bo lepše, ljudje praviljivi, podjetje umajena.

Sitne deževne dni premosti sončna zamisel komane. Iska čistega srca, nebeš ka mana proletariatu, grobnica ne naših želja; žegem pariški ljubljani in—ex st acana. V preurejenih pogojih zagotavljamo varno vskladičenje trajno nepokvarlj i in boradnot. Kvalificirano osebo! Reklamiramo computersko namočni light—show, vsak večer pariški spored, TNP mit Zwiebel, posebne želje zaupati kuhinjs kemu kolegiju. Veselje do križanja vseh sort tičev. Originalna postavitve. Iskanje smo oginali, eklekticism prefarball, provincializem skontirali. Tu smo, vaši smo!

Mo hči božji! Napoleon se umakne na Elbo, tam presedi poslednje dobljene i n zadnjo izgubljeno bitko, delničarji drugega prevoza so ogroženi, angleška morn arica pase dolgčas, Sveta Helena se kani zbrisati s karte sveta. Wellington se pros tovoljno javi, da zadosti žrtvi zgodovine se da prepeljati tja in v predpisanih pog ojih umre. Angleži profitirajo „Dome des Invalides“, pa tudi franciza se nekako izmaže. Restavracija ni ogrožena; tudi Pompidu se pride v Ljubljano. Taktično z rečelji študentje prefotografirajo potplute rili, pa mhora J. Vinkler na podlagi pu dlozno dokumentacije triindvajset minut kramljati s Popitom.

„Problemi“ organizirajo posvetovanje glede zgoraj zlobno omenjenega posvet ovanja. Dnevni kritik in potkočni član žirije se premetava vso noč, presnati post eljlnino in se še prvi čas (tik pred izidom prve izdaje) v interesu zgodovine odnu i za pravo stran. Tako je boš slednjič le dobljen. Tretje posvetovanje obhade. Ale ksander Zorn se tri popoldneve nima kam dati, obsedi doma in napiše članek za Tribuno. Stvar steče in Slovenci končno čistozares dobe četrto svetovno vojno.

Jernej Novak

OBVESTILO

Po prvi številki Tribune nam je pošta vrnila deset izvodov kot napačno naslov ljene. Prosimo spodaj navedene naročnike, naj čimprej pošljejo svoj pravi naslov na upravo časopisa: Premrov Dragan, Kustérle Milana, Tartaglia Davor, Colja Ma rjan, Tkalec Stefan, Černe Franc, Zidar Martina, Pavlovič Svetlana, Ferme Neda. Brglez Neda.

Uprava Tribune

Tribuna — Izdaja 10 SS LVZ — Uredništvo in uprava: 61000 Ljubljana, Trg revolucije 1/II — Telefon 24 280. Tekoči račun: 501-8-78-1. Rokopisov ne vračamo. Tiska DDU, Ljubljana, Baranova 39 — Poština plačana v gotovini.

Glavni urednik: Mladen Dolac

Odgovorni urednik: Jaka Zlobec

Sekretar redakcije in lektor: Dragica Zlobec

Uredništvo: Franko Adam, Boris Cizej, Milan Jesih, Vladimir Smole, Darko Strajn, Mladen Svare.

Tehnični urednik: Tomo Podgornik

Stalniosodelavci: Milan Dekeva, Jure Detela,

Jože Konec, Lev Kreft, Pavel Kristan, Andrej

Šušter, Jure Mikuž, Jernej Novak, Lado Planko,

Marjan Pungartnik, Ciril Ribičič, Janez Stergar,

Tomaž Salamon, Lenart Setine, Cvjetka Tot, Mi

lenko Vakanjac, Peter Vodopivec, Tomaž Wra

ber, Vinko Zalar, Aleksander Zorn.

PISMO REDAKCIJI

Zoltan Jan
Študentsko naselje IV. blok
61000 Ljubljana

Spoštovano uredništvo Tribune!

Ker je vaš časopis odprti vsakemu študentu, pričakujem, da boste našli prost o r tudi za moj prispevek, čeprav napada enega izmed urednikov lista. Ljubljana, 25. X. 1971

Zoltan Jan

Dragi Zlobec!

Tvoj zadnji članek (Zakaj sem slab komunist, Tribuna, št. 2, str. 2) pravzapr a ni dosti drugačen od vseh ostalih tvojih člankov. In ker so si tvoji članki podo brki kot mlade jajcu, je pač vseeno, kdaj ti pošlem to pismo. Mislim, da me boš ra zumel, ker si včasih tudi sam objavil kakšno pismo; pa se slojco iz gubuma pril oži.

Saj mi ne boš zametil, če ti zaupam, da me tvoji zlobni članci zelo zabavaj o. To bi bila sicer le moja osebna stvar, če ti ne bi bil hvaležen za tankotno čtivo tudi drugi moji kolegi. Zato naj se ti zahvalim tudi v njihovem imenu.

Vedno je zabavno, če kdo v XX. stoletju odkriva Ameriko in tvoje opozarjan je na krizo naše družbe, na grdo umazano partijo, ... je zame nekaj takega. Saj v es vsak človek ima svoje veselje. Jaz to, drugi drugačno. Nekateri pišejo o resnih svideh, tresne, ne da bi jih poznali, drugi jih prebitajo in slišijo svoje. Mogoč e tudi to, da se mi ne plača resno oponirati. Jaz se zadnje čase ukvarjam tudi z resničnim rabusov. V svojih pisarijah skušam odkriti tvoj program. Če že ne tvo j, pa vsaj kakšnioli program. Zadovoljen bi bil tudi s kakšnim, ki ne bi zrasel na tvojem zemliski, samo da bi pokazal pravo zno pot iz te umazanije, ki nam s ega sedaj že do vratu. Pa veš, da ga ne najdem, sem pač bolj kratke pameti.

Ja, ampak včasih se mi zazdi, da sem našel tudi nekaj, kar ni le negacija. Ne moreš si misliti, kako sem srečen, ko mislim, da me je razsvetlila blažena luč tvo jega razuma. In ne moreš si misliti, kako sem razočaran, nestrčen in ubog, ko vi dim, da je dozdevna kresnička le odsev za zdavnaj preživelih doktrin, ki jih že do lgo nihče ne jemlje resno. Kaj bom res vedno taval v temi zabitosti? Kaj bom ve čno mislil, da ti, dragi Zlobec, sploh nikamor ne ležeš, kaj šele po svoje, kot si na m zadnjič zatrjeval.

Pa še nekaj bi te rad vprašal, če dovoliš. Zakaj nam tolikokrat ponavljaš, da si razbijač, frakcionaš, demagog, ...? Saj to vendar vsi vemo že lep čas. Pa ja ne misli, da si many razbijač, frakcionaš, demagog, ... , če sam priznaš da, to si? Ali pa misliš, da boš postal prvi mučenec v novi študentski cerkvi?

Prisrčno te pozdravlja

Zoltan Jan